

Complexnummer: 524286

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

St. Urbanus Nes aan de Amstel

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

524287, 524288, 524289, 8142

Woonplaats

Amstelveen

Gemeente

Amstelveen

Provincie

Noord-Holland

Locatie van het hoofdoject

Amsteldijk Zuid 144, 1189 VL te Amstelveen

Complexomschrijving

Inleiding

Aan de noordzijde van de Amsteldijk-zuid te Nes aan de Amstel gelegen religieus COMPLEX 'ST. URBANUSKERK TE NES AAN DE AMSTEL', bestaande uit de Rooms-Katholieke ST. URBANUSKERK, de ten zuiden van de kerk gesitueerde PASTORIE MET ERFSCHEIDING aan de straatzijde en het ten noord-westen van de kerk gelegen TOEGANGSHEK 'Vreedenhof' tot de begraafplaats. De door J.Th.J. Cuypers ontworpen Urbanuskerk is een in de periode 1889-1891 gebouwde driebeukige neogotische kruisbasiliek met vierkante kruisingstoren, gedekt door een spits met hoektorentjes, een noorderzijkoor en een aangebouwde sacristie. De kerk is het eerste zelfstandige werk van Jos Cuypers, de zoon van P.J.H. Cuypers. De neogotische inventaris is grotendeels bewaard gebleven. De pastorie werd in de periode 1889-1891 gebouwd naar het ontwerp van J.Th.J. Cuypers in neogotische stijl. De erfscheiding, een ijzeren hek tussen bakstenen pijlers aan de straatzijde, is in eclectische stijl uitgevoerd. De begraafplaats is in dezelfde periode aangelegd en heeft een eclectisch toegangshek, genaamd 'Vreedenhof'.

Omschrijving

De kerk is gesitueerd op het noordelijk deel van het erf, de pastorie ligt ten zuiden van de kerk en is met de kerk verbonden via de sacristie aan de oostzijde, het toegangshek staat ten noord-westen van de kerk en geeft toegang tot de aldaar gesitueerde begraafplaats.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het complex 'Urbanuskerk te Nes aan de Amstel' met kerk, pastorie, erfscheiding aan de straatzijde en toegangshek 'Vreedenhof' is van algemeen belang uit cultuur- en architectuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van religieuze bouwkunst uit de tweede helft van de 19de eeuw, merendeels in neo-gotische bouwtrant.

Daarnaast heeft het complex ensemblewaarde vanwege de beeldbepalende situering te Nes aan de Amstel.

Monumentnummer*: 524287

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	30 september 2002
Kadaster deel/nr	82703/14

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Amstelveen	Amstelveen	Noord-Holland		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amstelveen	K			1521

Omschrijving**

Inleiding

PASTORIE, behorend bij het complex 'St. Urbanuskerk te Nes aan de Amstel', in de periode 1889-1891 gebouwd naar het ontwerp van J.Th.J. Cuypers en behorende bij de R.K. St. Urbanuskerk. De pastorie is gesitueerd aan de zuidzijde van de kerk, iets terugliggend aan de Amsteldijk-zuid te Nes aan de Amstel.

NB: de lichte ijzeren constructie met glas, dienend als afdak boven de uitgegraven gang voor het souterrain aan de zuidzijde en de houten toevoegingen aan de noordzijde zijn niet origineel.

Omschrijving

Op T-vormig grondplan gebouwde pastorie, bestaande uit hoog hoofdvolume en een vleugel. Het hoofdvolume bestaat uit een souterrain, twee bouwlagen en zolderverdieping, afgesloten door een steil zadeldak met de noklijn haaks op de weg en zinken pironen op beide hoeken. De vleugel heeft een souterrain, verhoogde begane grond en zolderverdieping, afgesloten door een zadeldak met de noklijn evenwijdig aan de weg. De vleugel wordt met de kerk verbonden via de sacristie aan de oostzijde. De pastorie is opgetrokken in rode baksteen met sierbanden van gele steen. De dakvlakken worden bedekt met paarse leien (achterdakvlak vleugel shingles). In het dak zijn verschillende dakkapellen aangebracht met gekeept beschot en afgesloten door een overstekend zadeldak met zinken pironen op gordingen en spantbeem. De afzaat, onderdorpels en cordonlijsten zijn van hardsteen. De cordonlijsten lopen onder de dorpels van de vensters van de verhoogde begane grond en de verdieping. Vrijwel alle vensterassen bevatten een houten T-venster met draairaam. Alle boogvelden zijn gevuld met gekleurd metselmozaiek in verschillende motieven. De omlijsting van de vensters is geprofileerd met kraalvormige rondstaaf.

De voorgevel (ZO) bestaat uit de kopgevel van het hoge hoofdvolume -met een breedte van twee vensterassen- en de voorgevel van de vleugel, met een breedte van vijf vensterassen. De voorgevel van het hoofdvolume kraagt uit. Het geveldeel wordt gedragen door

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

een houten balk met sierankers op uitkragingen van rode en oranje baksteen. Onder het overstek bevindt zich op de begane grond een trapeziumvormige erker met vensters onder segmentboog. Op de verdieping bevinden zich twee vensters onder rondboog. In de topgevel bevindt zich een T-schuifvenster onder rondboog waarboven een hijsbalk. De topgevel heeft een klimmend getrapt fries en schouders die afgedekt worden door een hardstenen dekplaat. De voorgevel (ZO) van de vleugel heeft vijf vensterassen, waarbij de nadruk ligt op de tweede van links die de ingang in portiek bevat. De portiek bevindt zich onder geprofileerde rondboog met neogotisch rondboogvormig bovenlicht met gekleurde glas-in-lood ramen in driepas motief. De dubbele paneeldeur is bereikbaar via een trap van vier hardstenen treden. De topgevel daarboven kraagt iets uit en wordt gedragen door een houten balk op bakstenen uitkragingen. De topgevel is uitgevoerd in vakwerk, met gekeept beschot en wordt afgesloten door een overstekend zadeldak met zinken piron op gordingen en spantbeen. In de topgevel is een venster met dubbel bovenlicht geplaatst. Links van de portiek is een T-schuifvenster onder segmentboog geplaatst. Rechts van de portiek is een verdiepte gang gegraven voor het souterrain, bereikbaar via de oostzijde. Het souterrain is bereikbaar via een paneeldeur met glas onder segmentboog met rechts daarvan een venster met tralie. Op de verhoogde begane grond zijn drie vensters onder spitsboog geplaatst. Oranje bakstenen sieren het onderste gedeelte van de bakstenen omlijsting. De geprofileerde gevelrand onder de hardstenen gootlijst heeft een bakstenen tandlijst.

De linker zijgevel (ZW) van het hoofdvolume bevat op de verhoogde begane grond aan de linkerzijde een grote houten serre met stijl- en regelwerk en gekeept beschot onder lessenaarsdak. Aan de rechterzijde is een venster geplaatst onder segmentboog. Op de verdieping zijn drie T-schuifvensters onder segmentboog geplaatst.

De achtergevel (NW) van het hoofdvolume bevat een deur in het souterrain, bereikbaar via een hardstenen trap. Op de verhoogde begane grond bevindt zich een venster onder segmentboog. Op de verdieping zijn twee T-schuifvensters geplaatst onder rondboog. In de topgevel is een T-schuifvenster geplaatst met daarboven een duivengat onder kap, steunend op decoratieve smeedijzeren steunen. De topgevel heeft een klimmend getrapt fries en schouders die worden afgedekt door een hardstenen dekplaat. In de vleugel bevinden zich in het souterrain drie vensters onder segmentboog, waarvan de middelste is dichtgezet. Op de verhoogde begane grond zijn drie vensters onder segmentboog geplaatst. In het interieur zijn de plavuizen in de hal, de houten paneeldeuren, de houten trap met balustrade en de balklagen nog aanwezig.

Waardering

De pastorie is van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het complex 'St. Urbanuskerk te Nes aan de Amstel'.

Daarnaast is de pastorie van belang uit cultuur- en architectuurhistorisch oogpunt als gaaf gebleven voorbeeld van een in de tweede helft van de 19de eeuw gebouwde pastorie in neogotische bouwtrant en als karakteristiek onderdeel van het oeuvre van architect J.Th. J. Cuypers.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Pastorie(F)

Monumentnummer*: 524288

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	30 september 2002
Kadaster deel/nr	82703/6

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amstelveen	Amstelveen	Noord-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amstelveen	K			1521

Omschrijving**

Inleiding

Ijzeren HEK tussen bakstenen pijlers als erfscheiding aan de straatzijde, behorend bij het complex 'St. Urbanuskerk te Nes aan de Amstel'. Het hek is gesitueerd aan de zuidzijde van het erf. Volgens de overlevering werd het hek gemaakt door een lokale siersmid.

Omschrijving

Ijzeren hekwerk tussen bakstenen hoofdpijlers, in eclectische trant. Het spijlenhek, met smeedijzeren pijlers bekroond door een krul, is gevat in hardsteen en wordt gesteund door ijzeren schragen, gevat in hardstenen blokken die geplaatst zijn op bakstenen muurtjes, opgetrokken haaks op het spijlenhek. Aan de oostzijde is het hek gevat in een bakstenen pijler. De erfscheiding heeft een toegang bestaande uit twee draaiende vleugels, gevat in bakstenen pijlers. De vleugels zijn spijlenhekken met schuine bovenzijde en voorzien van krulvormig siersmeedwerk en bekroond door neogotisch smeedijzeren sierkruis. De pijlers zijn van rode baksteen en lopen spitsvormig toe. De spits is uitgevoerd in hardsteen. Links van de toegangsvleugels is een tweede toegang, bestaande uit een draaibaar gedeelte van het spijlenhek, onder boog.

Waardering

Het hek is van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het complex 'St. Urbanuskerk te Nes aan de Amstel'. Daarnaast is het hek van algemeen belang uit cultuur- en architectuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een laat 19de-eeuwse erfscheiding.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Voorwerpen op pleinen en dergelijke	Erfscheiding(D)	Hek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 524289

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	30 september 2002
Kadaster deel/nr	82703/22

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amstelveen	Amstelveen	Noord-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amstelveen	K			1521

Omschrijving**

Inleiding

TOEGANGSHEK 'VREEDENHOF' tot de begraafplaats, behorend bij het complex 'St. Urbanuskerk te Nes aan de Amstel'. Het toegangshek is opgetrokken in eclectische stijl en is geplaatst bij de begraafplaats ten noord-westen van de St. Urbanuskerk en pastorie. De herkomst van het toegangshek is niet met zekerheid bekend. Volgens de overlevering is het hek omstreeks 1900 voor de begraafplaats gemaakt door een lokale siersmid.

Omschrijving

Smeedijzeren toegangshek op betonnen voet, gesteund door schragen op betonnen voet. De twee centrale, naar binnen draaiende, gehangen hekken zijn gevat in een omlijsting met vleugels. Het toegangshek heeft naast spijlenhekwerk strakke geometrische vulmotieven, zoals meanders, rechthoeken en enkele krulmotieven. De twee verticale delen van de omlijsting worden bekroond door smeedijzeren opengewerkte vazen. De boogvormige bekroning vermeldt in krulletters de naam: 'VREEDENHOF'. In het midden zijn kruislings geplaatste aren in krulvormige omlijsting geplaatst.

Waardering

Het toegangshek tot de begraafplaats is van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het complex 'St. Urbanuskerk te Nes aan de Amstel'.

Daarnaast is het toegangshek van algemeen belang uit cultuur- en architectuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard gebleven en zeldzaam voorbeeld van een laat 19de-eeuws smeedijzeren toegangshek in eclectische stijl.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Uitvaartcentra en begraafplaatsen	Begraafplaats en -onderdelen	Begraafplaatshek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 8142

Status rijksmonument
Inschrijving register* 31 augustus 1976
Kadaster deel/nr 82777/129

Woonplaats* Amstelveen
Gemeente* Amstelveen
Provincie* Noord-Holland

Kadastrale gemeente* Amstelveen
Sectie* K
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1521

Omschrijving**

St. Urbanus, J.Th.J. Cuypers, 1889-1891. Driebeukige neogotische KRUISBASILIEK met vierkante kruisingstoren, gedekt door een spits met hoektorentjes. Eerste zelfstandige werk van Cuypers zoon, geïnspireerd op de vroege gotiek. De zijbeuktraveeën dragen puntgeveltjes, die met zadeldakjes aansluiten tegen de muren van het middenschip. Het in verschillende kleuren baksteen uitgevoerde interieur heeft zandstenen zuilen met lijstkapitelen en op de hoeken van de kruising samengestelde pijlers met bladkapitelen. Houten tongewelven over middenschip en transept, overigens stenen kruisribgewelven. Neogotische inventaris grotendeels bewaard gebleven. Tegen de oostwand van de noorder zijbeuk een tweeklaviers orgel met vrij Pedaal van P.J. Adema uit 1893. Mechanisch torenuurwerk van A. Vos, 1891, later voorzien van elektrische opwinding. Aan de kerk zit een zonnewijzer, aangebracht op een tegeltableau in de top van de zuidgevel.

Hoofdcategorie Religieuze gebouwen
Subcategorie Kerk en kerkonderdeel
Functie Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument